

NATURVÄRDESDINVENTERING I BREDÄNG

STOCKHOLMS STAD

2020-07-03

wsp

NATURVÄRDESMONITORERING I BREDÄNG

STOCKHOLMS STAD

KUND

Stockholms stad

KONSULT

WSP Environmental Sverige

WSP Sverige AB
121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10 7225000

wsp.com

KONTAKTPERSONER

UPPDRAGSNAMN
NVI och spridningsanalys
Bredäng

UPPDRAGSNUMMER
10305368

FÖRFATTARE
Samuel Johnson

DATUM
2020-07-02

ÄNDRINGSDATUM

Granskad av
Maria Enskog Maxson

Samuel Johnson
010 – 721 00 56
samuel.johnson@wsp.com

DOKUMENTINFORMATION

Naturvärdesinventering i Bredäng, Stockholms kommun, Stockholms län

Följande personer har medverkat:

Samuel Johnson – Förstudie, inventering, bedömningar och rapportering

Maria Enskog Maxson – Kvalitetsgranskning

Omslagsbild: översiktsbild av delområde 5, hällmark med äldre tallar.

Samtliga foton i rapporten är tagna av Samuel Johnson, WSP om inte annat anges.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
1.1	METODIK OCH OMFATTNING	5
1.1.1	Naturvärdesinventering	5
1.1.2	Inventering av träd	6
1.2	OMRÅDESBESKRIVNING	6
1.3	BEFINTLIGT UNDERLAG	7
1.3.1	Skyddade områden	7
1.3.2	Tidigare fynd av naturvårdsarter	8
1.3.3	Tidigare inrapporterade värdefulla träd	8
1.4	FÄLTINVENTERING	9
1.4.1	Naturvärdesobjekt	10
1.4.2	Fynd av naturvårdsarter	20
1.4.3	Värdefulla träd	21
1.4.4	Generellt biotopskydd	22
2	BEDÖMNING	23
2.1	SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER	24
3	REFERENSER	25

Bilagor

1. Metodik NVI
2. Karta naturvärden
3. Spridningsanalys

1 INLEDNING

WSP Sverige AB har på uppdrag av Stockholms stad utfört en naturvärdesinventering, som inkluderat identifiering av värdefulla träd, av ett område i anslutning till Bredäng centrum i Stockholms kommun. Resultatet av naturvärdesinventeringen ska tillsammans med den spridningsanalys som också genomförts (Bilaga 3), användas som underlag till en ny detaljplan.

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och bedöma vilka naturvärden dessa områden har. Identifierade områden och sammanställning av befintlig information redovisas i denna rapport.

Syftet med undersökningen är vidare att belysa naturvärdena i området samt att utreda om registrerade naturvärden i området kan utgöra hinder mot exploatering. Denna rapport innehåller bedömningar och rekommendationer ur naturhänseende. Det är viktigt att poängtera att naturvärdesbedömningen inte är några ställningstaganden av utredningsområdet lämplighet för en exploatering.

1.1 METODIK OCH OMFATTNING

1.1.1 *Naturvärdesinventering*

Inventeringen har utgått från metoden beskriven i SIS standard (SIS 199000:2014a och b) med följande tillägg: naturvärdesklass 4. Metodiken som använts beskrivs mer ingående i Bilaga 1.

Naturinventeringen och naturvärdesbedömningen omfattade:

- Inventering av befintlig information rörande riksintressen, Natura 2000-områden, områdets eventuella skyddsvärda biotoper, rödlistade arter, naturreservat, nyckelbiotoper, habitatnätverk. Denna information har bland annat hämtats in från Länsstyrelsen i Stockholms län, ArtDatabanken och Stockholms stad.
- En naturvärdesinventering i fält på detaljnivå medel: Fält (genomförd den 17 juni 2020). Inventeringen inkluderade systematisk naturvärdesbedömning samt klassificering av områden med avseende på naturvärden som identifierats vid fältbesöket. I uppdraget kartlades även påträffade naturvårdarter och grova, eller på annat sätt särskilt skyddsvärda, träd inom området (se 1.1.2).

1.1.2 Inventering av träd

Vid inventeringen noterades alla träd som bedömdes som värdefulla. Detta innebär att särskilt skyddsvärda träd enligt naturvårdsverkets definition (Naturvårdsverket 2012, Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd) eftersöktes. Därtill eftersöktes även träd som exempelvis hålträd eller andra träd med naturvärden som bedömdes ha värde för biologisk mångfald eller spridning.

Som särskilt skyddsvärda räknas mycket gamla träd (tall, gran och ek som är äldre än 200 år, övriga trädslag äldre än 140 år) klassas som Särskilt skyddsvärda träd (Naturvårdsverket, 2004). Även jätteträd (≥ 100 cm DBH) och grova hålträd (≥ 40 cm DBH) klassas som särskild skyddsvärda.

1.2 OMRÅDESBESKRIVNING

Inventeringsområdet ligger i förorten Bredäng i sydvästra delarna av Stockholms kommun och ingår i Skärholmens stadsdelsområde. Området omfattar delar av Bredäng centrum, från tunnelbanestationen och sträcker sig cirka 500 meter öster ut och avgränsas i norr av Bredängsvägen, i söder av Bredängs skola och Bredängshallen (Figur 1).

Merparten av det inventerade området består av byggnader, vägar och annan hårdgjord mark. De västra delarna domineras av Bredäng centrum med torgytor, flervåningshus och tunnelbanespår. Naturmiljön inom detta område består av enstaka mindre klippta gräsytor och planterade träd såsom parklind *Tilia x europaea* och Kaukasisk vingnöt *Pterocarya fraxinifolia*, nästan helt utan epifytflora. Kärlväxtfloran består nästan enbart av vanliga ruderväxter som kanadabinka *Conyza canadensis*, ogräsmaskrosor, *Taraxacum sect. Taraxacum agg.* och vitgröe *Poa annua*.

Öster om tunnelbanestationen övergår centrum till ett bostadsområde där husen inte står lika tätt. Mellan bostadshusen finns på flera platser delvis brant hållmark som inte är bebyggd. Här finns en del skogspartier med tall i de övre delarna och ädellövträd som skogslönn och skogsek där jordtäcket är tjockare. Öppna magra partier har inslag av hållmarkstorräng med många blommande örter. I bostadsområdet finns även mer parkliknande områden med planterade häckar och klippta gräsmattor men även en del större ekar, somliga med en diameter närmare 80 centimeter. Övrig naturmark är igenväxande ruderväxtmark mer meterhögt sly som saknar större naturvärden.

1:10 000

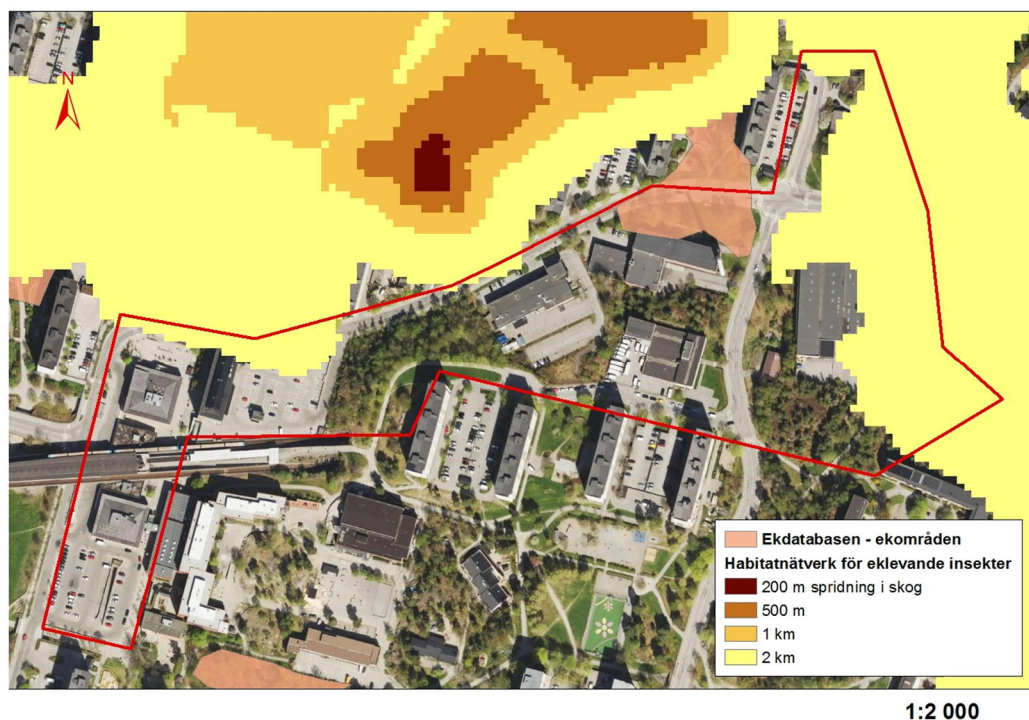
Figur 1. Översiktskarta av utredningsområdet i Bredäng, med inventeringsområdet markerat med rött. Ortofoto erhållet från Stockholms stad (2016).

1.3 BEFINTLIGT UNDERLAG

1.3.1 Skyddade områden

I utredningsområdet saknas formellt skyddad natur som naturreservat och skogliga biotopskydd. Inte heller finns utpekade naturvärden som exempelvis nyckelbiotoper eller objekt från ängs- och betesmarksinventeringen.

Hela utredningsområdet är del av en vädetrakt för ek som pekats ut av Stockholms stad (Stockholms stad 2017). Ett mindre område i utredningsområdets nordöstra del, söder om Bredängsvägen, är också utpekad som ett ekområde i Stockholms stads ektabas (EDB). Delar av de östra delarna av området tangerar dessutom ett habitatnätverk för eklevande insekter som tagits fram av Stockholm stad (Stockholms stad 2007).

Figur 2. Habitatnätverk för eklevande insekter och ekområden i förhållande till inventeringsområdet som är rödmarkerat. Källa: Stockholms stad 2017, ekdatabasen. Ortofoto erhållet från Stockholms stad (2016).

1.3.2 Tidigare fynd av naturvårdsarter

Naturvårdsart är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Dessa indikerar att ett område har högt naturvärde eller är av särskild betydelse för biologisk mångfald. För mer information om naturvårdsarter, se Bilaga 1.

En sökning av naturvårdsarter genomfördes i ArtPortalen 2020-06-16 för rapporteringsperioden 2000–2020. Inga fynd av egentliga naturvårdsarter har rapporterats inom utredningsområdet under denna period. En rödlistad art finns noterad, naverlönn *Acer campestre*. Denna art är dock allmänt spridd från odling och ska inte betraktas som en naturvårdsart utanför sitt egentliga utbredningsområde utanför Svedala i Skåne. Den rödlistade skalbaggen reliktböck har rapporterats från en tall precis sydost om utbredningsområdets gräns vid delområde 10.

1.3.3 Tidigare inrapporterade värdefulla träd

Inga värdefulla träd finns rapporterade från utredningsområdet enligt sökning gjord på Artportalen.

1.4 FÄLTINVENTERING

En fältinventering genomfördes den 17 juni 2020. Resultatet av naturvärdesinventeringen redovisas nedan och är uppdelat i tre delar med följande ordning:

- 4.1 Naturvärdesobjekt (10 objekt)
- 4.2 Fynd av naturvärdsarter (2 fynd)
- 4.3 Skyddsvärda träd (9 träd)

Viktigt att notera är att individuella skyddsvärda träd kan förekomma både som värdefullt träd och som skyddad/rödlistad art.

Samtliga resultat redovisas också på karta; naturvärdesobjektens naturvärdesklass och geografiska läge redovisas i Bilaga 2. I Tabell 1 återfinns även data om de värdefulla träden. Naturvärdesobjekten beskrivs också mer ingående i avsnittet naturvärdesobjekt 1.4.1.

Inom det avgränsade inventeringsområden finns också grönytor som inte uppnått art- eller biotopvärde och därför inte klassats. Det rör sig exempelvis om klippta gräsmattor och övergivna ytor täcka av ungt sly.

Figur 2. Naturvärdesklassade objekt respektive identifierade värdefulla träd, se Bilaga 2 för större bild. Ortofoto tillhandahållet av Stockholms stad (2016).

1.4.1 Naturvärdesobjekt

Totalt identifierades tio naturvärdesobjekt (se Figur 3 och Bilaga 1).
Naturvärdesobjekten beskrivs i detalj nedan.

Delområde nr 1 - Hällar med äldre tall och ek

Naturvärdesklass 3: Påtagligt naturvärde

Starkt nordsluttande Hällmark med spridda äldre senvuxna tallar och ekar. Buskskikt med nyponros och förvildat häckoxbär. Öppna partier med blomrik hällmarkstorräng. Artsammansättningen är typisk för kalkfattigare hällar med arter som kärleksört, ärenpris, harklöver, bergsyra och fårsvingel. En rödlistad art, svampen tallticka, *Phellinus pini*, växte med en fruktkropp på en senvuxen tall.

Trädskiktet är intressant men död ved saknas nästan. Visst biotopvärde och visst artvärde ger påtagligt naturvärde.

Naturvårdsarter: Tallticka, *Phellinus pini* (rödlistad som NT samt skogsstyrelsens signalart)

Delområde nr 2 – Ädellövskog i sluttning**Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde**

Skog som sluttar mot nordväst. Mest yngre lönn med inslag av uppvuxen tall, ek, vårtbjörk och asp. Buskskikt med ung hägg, sötkörsbär och förvildat oxbär. Stående död ved av triviallöv förekommer sparsamt. Floran är artfattig och kvävepåverkad. Lökrav, nejlikrot, vitsippa och brännässla. En något äldre ek med angrepp av den vanliga vedsvampen korkmussling, *Daedalea quercina*. Visst biotopvärde och lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 3 – Parkmiljö med hållar och blomrik slänt**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Beskrivning: Sluttande mark med buskar, hållar och en slänt ned mot en gångväg. Vegetation med gott om blommande växter som blåeld *Echium vulgare*, harklöver *Trifolium arvense* och fältkrassing *Lepidium campestre*. Den blomrika miljön ger visst biotopvärde men artvärdet är lågt vilket ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 4 – Hällmark med tall**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Beskrivning: Hällmark med enstaka senvuxna tallar och i öst några små ekar. Finns även någon död torrtall. Ekarna har gott om döda grenar med påväxt av en vanlig svamp, frätskinn *Vuilleminia comedens*. Sparsamt med stående död ved. Buskskikt med en och förvildat oxbär. Vegetation med ljung och kruståtel.

Visst biotopvärde och lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 5 – Gles äldre hällmarkstallskog**Naturvärdesklass 3 - Påtagligt naturvärde**

Beskrivning: Gles Hällmarkstallskog med flera äldre senvuxna träd. Många av dem bär spår av insekter, främst kläckhål av skalbaggar men en art av hästmyra har en koloni i ett av träden. En del träd bär färskare spår av en födosökande hackspett, troligen större hackspett. Död ved förekommer men sparsamt. Kläckhål av en obestämd art praktbagge påträffades på grova tallrötter samt möjligt angrepp av reliktböck på ett träd. Vegetation av ljungtyp.

Visst biotopvärde och visst artvärde ger påtagligt naturvärde.

En fördjupad artinventering av vedlevande insekter skulle ge en mer fullständig bild av områdets naturvärde.

Naturvårdsarter: Möjlig reliktböck, *Nothorina muricata* (rödlistad som NT samt skogsstyrelsens signalart)

Delområde nr 6 – Hällmark med skog och torräng**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Beskrivning: Naturmark omkring en industrifastighet. Består av hällmark med tall och enstaka ekar som i öster övergår till hällmarkstorräng. Sparsamt med äldre senvuxna träd. Mest fattig vegetation med ljung *Calluna vulgaris* och kruståtel *Avenella flexuosa* men i öster mer ängslik med ärenpris *Veronica officinalis*, smultron *Fragaria vesca*, backlök *Allium oleraceum* och backförgätmigej *Mysotis ramosissima*.

Visst biotopvärde och lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 7 – Mindre ädellövskogsparti**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Mindre lövskogsparti nedanför hållmark. Domineras av några uppvuxna lönnar och en skogsek med en diameter på cirka 70 cm. Vegetationen är lundartad men artfattig.

Visst biotopvärde och lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 8 – Blandskog**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Blandskog med tall, gran, asp, vårtbjörk och enstaka ekar. Fältskikt av blåbärstyp. Visst biotopvärde, främst på grund av senvuxen ek och lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 9 – Hällmarksskog med ek och tall**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Hällmarksskog med en stor mängd senvuxna ekar, särskilt i den södra delen. Tall annars dominerande trädslag. Död ved finns men sparsamt. Främst artfattig risvegetation men i öppna partier förekommer ärenpris *Veronica officinalis*, gråfibbla *Pilosella officinarum* och bergsyra *Rumex acetosella*. Visst biotopvärde, särskilt med tanke på de många ekarna, men lågt artvärde ger visst naturvärde.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

Delområde nr 10 – Tät lövskog med invuxna ekar**Naturvärdesklass 4 - Visst naturvärde**

Tät lövskog med främst asp. Mitt i område står två vidkroniga men helt invuxna ekar med en stamdiameter på cirka 50 cm. Vegetation är lundartad men artfattig. Mycket tätt buskskikt av rosor, ung ask och ung alm. Ekarna ger visst biotopvärde men artvärdet är lågt så naturvärdet blir visst.

Naturvårdsarter: Inga påträffade

1.4.2 Fynd av naturvårdsarter

I naturvärdesobjekt nummer 1 påträffades en fruktkropp av svampen tallticka på en levande tall (se punkt A1 i kartan, Bilaga 2). Denna art är rödlistad som nära hotad (NT) och påträffas typiskt i bestånd med äldre tallar. I Stockholmsområdet påträffas den även ganska ofta på äldre tallar som lämnats kvar i grönområden. Lämpliga tallar för arten finns i flera av de andra naturvärdesobjekten, kanske inte minst delområde 5 (se kartan i Bilaga 1,) som troligtvis har de äldsta träden i området.

Reliktbok, *Nothorina muricata*, är en skalbagge som angriper levande äldre tallar som helst ska stå lite solbelyst. Då detta substrat minskar i det svenska landskapet är den rödlistad som nära hotad (NT). Även denna art påträffas dock ganska ofta i Stockholmsområdet på grund av att äldre tallar ofta har fått stå kvar i fragmenterade grönområden som omges av bostadsområdena eller annan bebyggd miljö. I kanten av delområde 5 står en ganska grov tall i kanten av en gångväg som bär förmodade spår av reliktböck (se punkt A3 i karta, Bilaga 2), artbestämning är dock preliminär. Bara något enstaka kläckhål med rundoval form kunde noteras och stammen bar inte större spår av läckt kåda vilket annars är typiskt för angrepp från denna art. Det är dock möjligt att angreppet är relativt nytt.

I samma område noterades ovala kläckhål i grova avbarkade tallrötter som kan vara från någon art av praktbagge (se punkt A2 i karta, Bilaga 2). Flera av dessa arter är utpekade signalarter som indikerar områden med lång skoglig kontinuitet.

Figur 3. Tallticka, *Phellinus pini*, på tall i delområde 1.

1.4.3 Värdefulla träd

Inget träd i inventeringsområdet uppfyller kriterierna för att klassas som varken grovt träd eller särskilt skyddsvärt träd enligt Naturvårdsverkets definition. Dock noterades nio ekar som bedömdes som värdefulla då de hade en diameter över 40 cm och bedömdes som så pass gamla att de kunde vara livsmiljö för naturvårdsarter (se Tabell 1 samt Bilaga 2, punkterna T1 – T9).

De utpekade trädens värde bedöms i dagsläget vara måttligt, varken hålligheter eller naturvårdsarter kopplade till träden noterades under inventeringen. Som del i ett större habitatnätverk kan dock träden ha ett värde som efterträdare till grövre och äldre träd i omkringliggande landskap. Delar av området är utpekade som habitatnätverk för eklevande insekter och två av träden (T9) berörs av detta. Sex av träden (T2-T7) ligger dessutom inom ett område som pekats ut i Stockholm stads ekdatabas (EDB).

Tabell 1. Inventering av värdefulla träd.

ID	Trädslag	Ungefärlig diameter	Kommentar
T1	Skogsek	50 cm	Invuxen bland skogslönnar.
T2	Skogsek	40 cm + 40 cm	Äldre knotig ek med två stammar i park med klipp gräsmatta.
T3	Skogsek	50 cm + 50 cm	Tvåstammig ek i park med klipp gräsmatta.
T4	Skogsek	80 cm	Fristående i park med klippt gräsmatta.
T5	Skogsek	65 cm	Se T4
T6	Skogsek	65 cm	Se T4
T7	Skogsek	50 cm.	Se T4
T8	Skogsek	65 cm	I kanten av hällmark.
T9	Skogsek	65 cm + 65 cm	Två likstora ekar. Vidkroniga men starkt igenvuxna.

Fig. 4 Skyddsvärd ek (punkt T4 i bilaga 2) med en diameter på cirka 80 cm.

1.4.4 Generellt biotopskydd

Tre alléer noterades inom utredningsområdet. Om risk för påverkan på träd inom en allé föreligger, krävs dispens från det generella biotopskyddet.

I södra kanten av Bredängstorget, ned mot en gångtunnel finns en dubbel allé med tolv cirka 30-åriga lindar (Se kartan i Bilaga 2, punkt B1). Träden är unga, utan epifytflora eller håligheter och bedöms sakna naturvärde.

Öster om Gröna stugans väg finns en allé med tretton skogslönnar längs med en gångväg (Se Figur 4 samt kartan i Bilaga 2, punkt B2). Träden bedöms vara högst 40 år gamla och saknar håligheter eller intressant epifytflora.

En allé bestående av fyra skogslönnar finns på västra sidan av Vita Liljans väg strax söder om korsningen med Bredängsvägen (se Figur 4 samt Bilaga 1, punkt B3). Lönnarna är relativt unga och bedöms inte ha något naturvärde.

Fig. 5 Till vänster: Vy över lönnallé väster om Gröna stugans väg. Till höger: lönnallé vid Vita liljans väg

2 BEDÖMNING

Sammanlagt har tio objekt i inventeringsområdet naturvärdesklassats. Av dem bedömdes två uppnå påtagligt naturvärde och åtta visst naturvärde. Inga av de högre klasserna identifierades således. Inventeringsområdets naturvärden är nästan helt knutna till magrare hållmark där en del äldre träd står kvar, framförallt tallar och ekar.

Det största naturvärdet utgörs av förekomsten av gamla tallar, särskilt i naturvärdesobjekt 1 och 5. Troligen finns det i området en mångfald av insekter knutna till gamla träd som också utgör ett födosöksområde för hackspettar

Trots områdets stora bestånd av ek noterades ingen naturvårdsart på något av träden. Lavfloran var konsekvent mycket artfattig vilket kan förklaras med närhet till högratifierade vägar, men inte heller några ovanligare vedsvampar kunde återfinnas. Det senare är troligen något som återspeglar att riktigt gamla träd saknas i området. Även om många av områdets trädindivider är relativt gamla är ingen av dem av någon anmärkningsvärd grovlek. Exempelvis uppfyller inget av de inmätta träden kriterier för att klassas som särskilt skyddsvärda enligt Naturvårdsverkets definition.

Det största värdet hos ekarna i området är den relativt stora mängden äldre träd som tillsammans ingår i ett större habitatnätverk för eklevande arter. Området är idag inte ett kärnområde för arter knutna till gamla ekar, men kan när träden blivit äldre och grövre, utvecklas till det.

En annan naturvärdesaspekt som kan vara viktig att framhäva är de öppna blomrika hållarna. Floran på hållarna är typisk för surare bergarter och ganska artfattig men är ändå av betydelse för pollinerande insekter.

2.1 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Områdets naturvärden främst är knutna till förekomsten av gles äldre tallskog. Även de många ekarna är viktiga, inte minst som delar i ett större habitatnätverk. Påverkan på ekar i området bedöms inte kräva att samråd med länsstyrelsen sker enligt 12 kap 6 § då inget träd i området bedöms uppfylla kriterierna för särskilt värdefullt träd. Om planerad exploatering väsentligt kommer att påverka naturmiljön kan dock samråd ändå krävas.

Om delområde nummer fem ska exploateras rekommenderas att en fördjupad artinventering av tallevande insekter genomförs först för få en bättre bild av detta områdes naturvärde.

Påverkan på någon av de tre alléerna kommer att kräva att dispens söks från generellt biotopskydd. Inget av träden i alléerna bedöms dock ha något särskilt naturvärde. Därmed bedöms ingen fördjupad artinventering av alléträd vara nödvändig för att få dispens beviljad.

3 REFERENSER

Webbsidor

ArtPortalen: www.artportalen.se

Artfakta: www.artfakta.se

GIS-underlag

Stockholms stad 2017, Ekdatabasen:

Trakter:

<http://kartor.miljo.stockholm.se/geoserver/wms?layers=mf:ekdatabasen-2006-trakter>

Områden:

<http://kartor.miljo.stockholm.se/geoserver/wms?layers=mf:ekdatabasen-2006-klass>

Habitatnätverk för eklevande insekter:

<https://dataportalen.stockholm.se/dataportalen/GetMetaDataById?id=Miljodat a0019>

Stockholms stad 2016, ortofoto:

http://kartor.stockholm.se/bios/wms/app/baggis/web/WMS_STHLM_ORTOFOTO_2016?

Litteratur

Artdatabanken, 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken SLU, Uppsala

Naturvårdsverkets, 2012: Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd.

SIS, 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SVENSK STANDARD SS 199000:2014.

SIS, 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000. Teknisk Rapport. SIS-TR 199001:2014.

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 39 000 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 4 000 medarbetare. wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

BILAGA 1

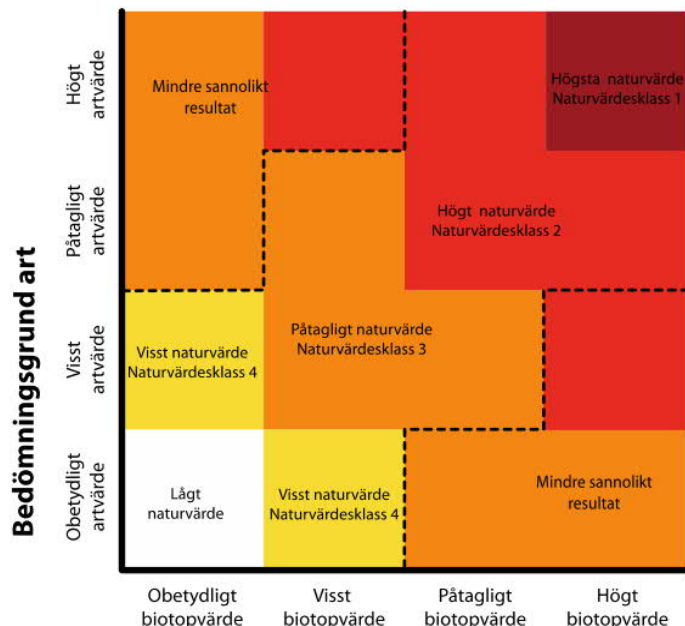
Metodik använd vid naturvärdesinventeringen

Undersökningen omfattar en allmän inventering av bakgrundsinformation, ett fältbesök och en systematisk bedömning av naturvärden enligt standardiserad metod.¹

I den allmänna inventeringen av bakgrundsinformation ingår inventering av befintliga data som beskriver området, bakgrundsmaterial ifrån berörda myndigheter, och informationssök i öppna databaser. Aktuellt område inventeras översiktligt i fält med avseende på förekommande naturtyper och markanvändning.

Den systematiska naturvärdesbedömningen syftar till att uppskatta underlaget för biologisk mångfald. Rödlistade arter, signalarter eller andra värdearter noteras. Naturvärdesbedömningen baseras på att kartlägga de egenskaper i naturen – strukturer, åldersfördelning, avdöende, topografi, bördighet, kulturpåverkan, m.m. – som är av betydelse för mängden kärlväxter, mossor, lavar, vedlevande svampar, fåglar, insekter och övriga djur, det vill säga biologisk mångfald.

Naturvärdesbedömning innebär att ett geografiskt områdes betydelse för biologisk mångfald bedöms med hjälp av bedömningsgrunderna art och biotop, se Figur 1. Naturvärdesbedömning avser den biologiska mångfaldens nuvarande tillstånd. Bedömningsgrunderna är inte kvantitativa utan ska sättas i relation till vad som kan förväntas i den aktuella biotopen och regionen.

Figur 1. Naturvärdesbedömning vid NVI. Utfall för bedömningsgrund art respektive bedömningsgrund biotop leder till en viss naturvärdesklass. Figuren är från SIS Standard Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.

NATURVÄRDESKLASSER

Inom området förekommande naturtyper klassas på en gemensam skala utifrån naturvärde. Ett naturvärdesobjekts betydelse för biologisk mångfald, det vill säga graden av naturvärde bedöms enligt en fastställd skala i olika naturvärdesklasser, där klasserna är:

HÖGSTA NATURVÄRDE – (NATURVÄRDESKLASS 1) STÖRST POSITIV BETYDELSE FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD.

Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

HÖGT NATURVÄRDE – (NATURVÄRDESKLASS 2) STOR POSITIV BETYDELSE FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD.

Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

Naturvärdesklass 2 motsvarar ungefär Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, lövskogsinventeringens klass 1 och 2, ängs- och betesmarksinventeringens klass aktivt objekt, ängs- och hagmarksinventeringens klass 1–3, ädellövskogsinventeringen klass 1 och 2, skyddsvärda träd enligt åtgärdsprogrammet, våtmarksinventeringens klass 1 och 2, rikkärrsinventeringens klass 1–3, limniska nyckelbiotoper, skogsbrukets klass *urvatten*, värdekärnor i naturreservat samt fullgoda Natura 2000-naturtyper. Detta förutsatt att de inte uppfyller högsta naturvärde.

PÅTAGLIGT NATURVÄRDE – (NATURVÄRDESKLASS 3) PÅTAGLIG POSITIV BETYDELSE FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD.

Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Naturvärdesklass 3 motsvarar ungefär ängs- och betesmarksinventeringens klass *restaurerbar ängs- och betesmark*, Skogsstyrelsens *objekt med naturvärde*, lövskogsinventeringens klass 3, ädellövskogsinventeringens klass 3, våtmarksinventeringens klass 3 och 4 samt skogsbrukets klass *naturvatten*.

VISST NATURVÄRDE – (NATURVÄRDESKLASS 4) VISS POSITIV BETYDELSE FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD.

Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Naturvärdesklass 4 motsvarar inte någon klass i de större nationella inventeringar som gjorts. Naturvärdesklass 4 motsvarar ungefär områden som omfattas av generellt biotopskydd men som inte uppfyller kriterier för högre naturvärdesklass.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, till exempel äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvärdesbedömning innebär att ett geografiskt områdes betydelse för biologisk mångfald bedöms med hjälp av bedömningsgrunderna art och biotop. Naturvärdesbedömning avser den biologiska mångfaldens nuvarande tillstånd. Bedömningsgrunderna är inte kvantitativa utan ska sättas i relation till vad som kan förväntas i den aktuella biotopen och regionen.

NATURVÅRDSARTER

Naturvårdsart är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Förekomst av en eller flera naturvårdsarter kan indikera att ett område har högt naturvärde eller så kan förekomsten av en naturvårdsart i sig indikera en särskild betydelse för biologisk mångfald. Begreppet naturvårdsarter har lanserats av ArtDatabanken som ett verktyg vid naturvärdesbedömning och vid revidering av rödlistan kommer listor på användbara naturvårdsarter tas fram för olika biotoper.

RÖDLISTAN

Den svenska Rödlistan³ innehåller en bedömning av olika arters risk att dö ut i Sverige. De arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna Nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT) eller Kunskapsbrist (DD) benämns rödlistade. De arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade. Kategorin kunskapsbrist omfattar arter där kunskapen är så bristfällig att de inte kan placeras i någon kategori, men där tillgängliga data ändå tyder på att de borde vara rödlistade. Rödlistan baseras på internationellt vedertagna kriterier från Internationella Naturvårdsunionen (IUCN).

Litteratur

¹ SIS, 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SVENSK STANDARD SS 199000:2014.

² Indikatorarter – metodutveckling för nationell övervakning av biologisk mångfald i ängs- och betesmarker. Rapport 2003:1, Jordbruksverket.

³ ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

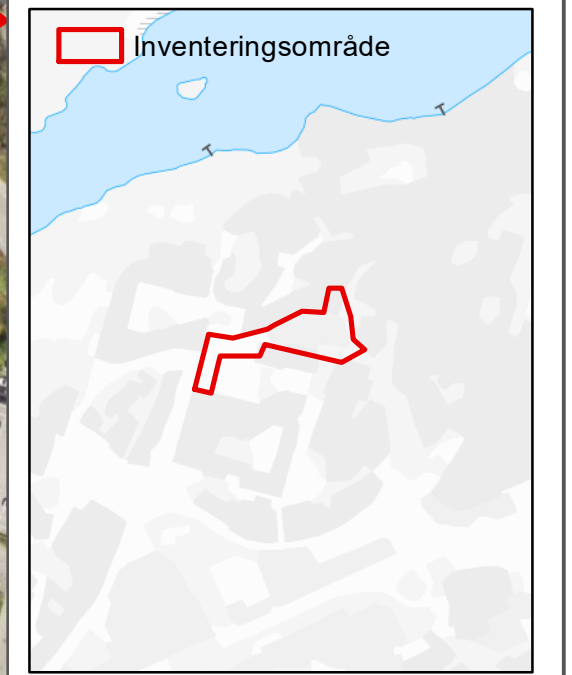

Naturvärdesinventering

Bredäng

Bilaga 2
Naturvärden

- Naturvårdsarter
  - ▲ Värdefulla träd
  - Allé
- Naturvärdesklass**
- Högsta naturvärde
  - Høgt naturvärde
  - Påtagligt naturvärde
  - Visst naturvärde
- Inventeringsområde

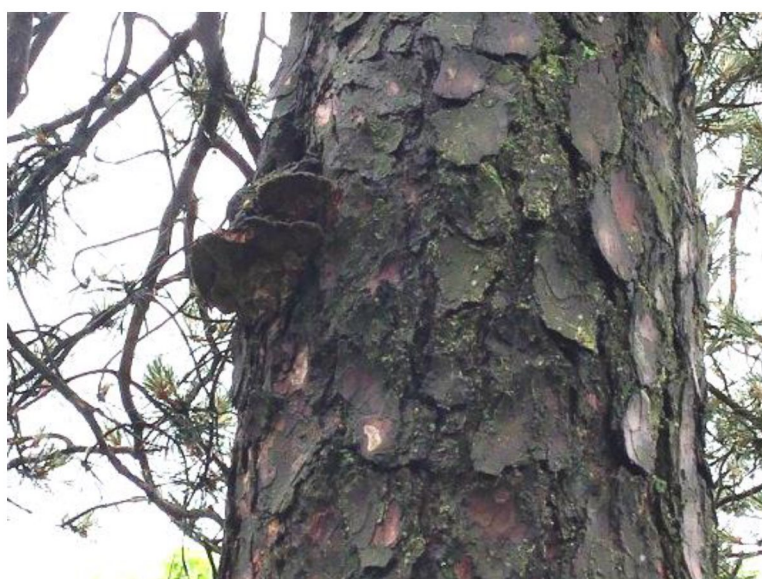
Datum: 2020-07-02
Skala (A3): 1:2 000
Koordinatsystem: SWEREF99 TM

0 0,05 0,1 km

NVI Bredäng – Bilaga 3

UTVÄRDERING AV GRÖN INFRASTRUKTUR OCH KVALITATIVA SPRIDNINGSANALYSER VID BREDÄNG I STOCKHOLM

WSP Environmental
121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org. nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

INNEHÅLL

INLEDNING	3
BAKGRUND	4
Lokala naturvärden	4
Regional grön infrastruktur	5
ESBO och habitatnätverk	6
Ekologiskt särskilt betydelsefulla områden - ESBO	6
Habitatnätverk och ekologiska samband	8
METOD	11
Kvalitativ spridningsanalys	11
Dataunderlag	11
RESULTAT	12
Sammanfattande bedömning utifrån befintliga dataunderlag	12
Kvalitativa spridningsanalyser	14
Ekologiska samband av gammal ek och gammal ädellövskog	14
Ekologiska samband av gammal tall och gammal tallskog	15
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER	16
REFERENSER	17
BILAGOR	18
Bilaga 1. Urval arter och artobservationer	18

Kartinformation: I samtliga kartor har ortofoto från Stockholms stad (2016) använts.

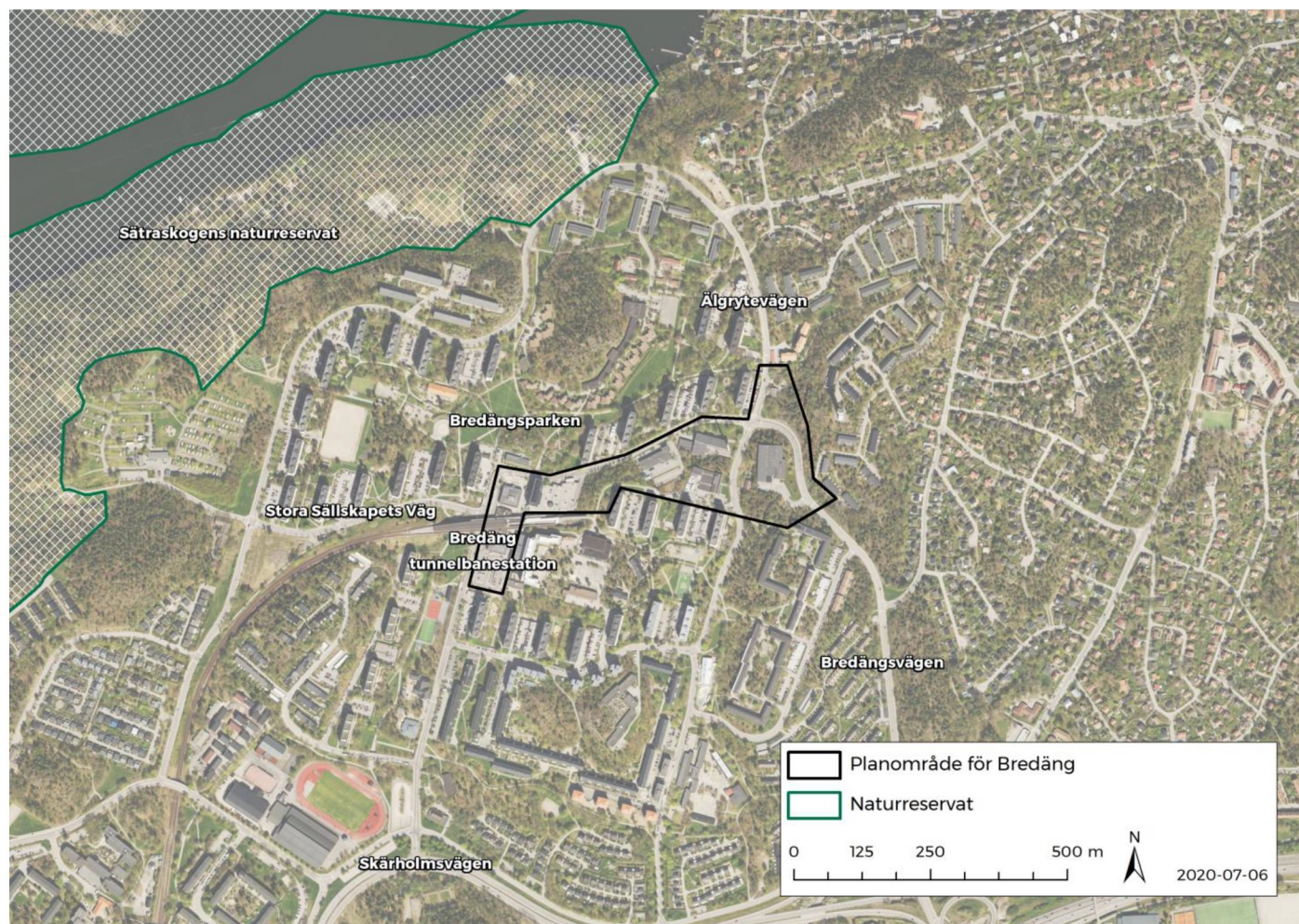
Kontakt: mattias.bovin@wsp.com

Inledning

Bredängsvägen från Bredängs trafikplats till Bredängs centrum föreslås omvandlas från genomfartsled till en lugnare gata kantad av bostadshus och aktiva bottenvåningar¹. I Bredängs centrum kommer förutsättningarna för ett utvecklat centrum att undersökas. Inom området finns mycket stora kulturhistoriska värden och i den kommande utvecklingen av Bredäng måste stor hänsyn tas till detta. Arbete med att ta fram en struktur för utvecklingen av Bredäng pågår och detaljplanearbetet har påbörjats.

WSP har på uppdrag av Stockholms stad genomfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS-standard, detaljnivå medel, av ett planområde i centrala Bredäng (Figur 1)². För att undersöka det aktuella områdets landskapsekologiska förutsättningar har en kvalitativ analys och bedömning av den gröna infrastrukturen gjorts utifrån befintliga dataunderlag. Analysen har sammanställts i detta PM och syftar till att tydliggöra de särskilt viktiga ekologiska sambanden och redogöra för hur Stockholms stad kan beakta den gröna infrastrukturen i det fortsatta planeringsarbetet.

Figur 1. Planområde för Bredäng.

¹ Stockholms stad 2020

² WSP 2020

Bakgrund

Lokala naturvärden

WSP har genomfört en naturvärdesinventering enligt SIS-standard för området³. Totalt identifierades tio naturvärdesobjekt, två fynd av naturvårdsarter och nio skyddsvärda träd (Figur 2).

Figur 2. Sammanställning av naturvärden inom planområdet.

Nedan sammanfattas en samlad bedömning av områdets naturvärden.

Den samlade bedömningen är att områdets naturvärden främst är knutna till förekomsten av gles äldre tallskog. Även de många ekarna är viktiga, inte minst som delar i ett större habitatnätverk. Påverkan på ekar i området bedöms inte kräva att samråd med länsstyrelsen sker enligt 12 kap 6 § då inget träd i området bedöms uppfylla kriterierna för särskilt skyddsvärd träd. Om planerad exploatering väsentligt kommer att påverka naturmiljön kan dock samråd ändå krävas.

Om delområde nummer fem ska exploateras rekommenderas att en fördjupad artinventering av tallevande insekter genomförs först för att få en bättre bild av detta områdes naturvärde.

Påverkan på någon av de tre alléerna kommer att kräva att dispens söks från generellt biotopskydd. Inget av träden i alléerna bedöms dock ha något naturvärde som enskilda objekt. Därmed bedöms ingen fördjupad artinventering av alléträd krävas för att få dispens beviljad.

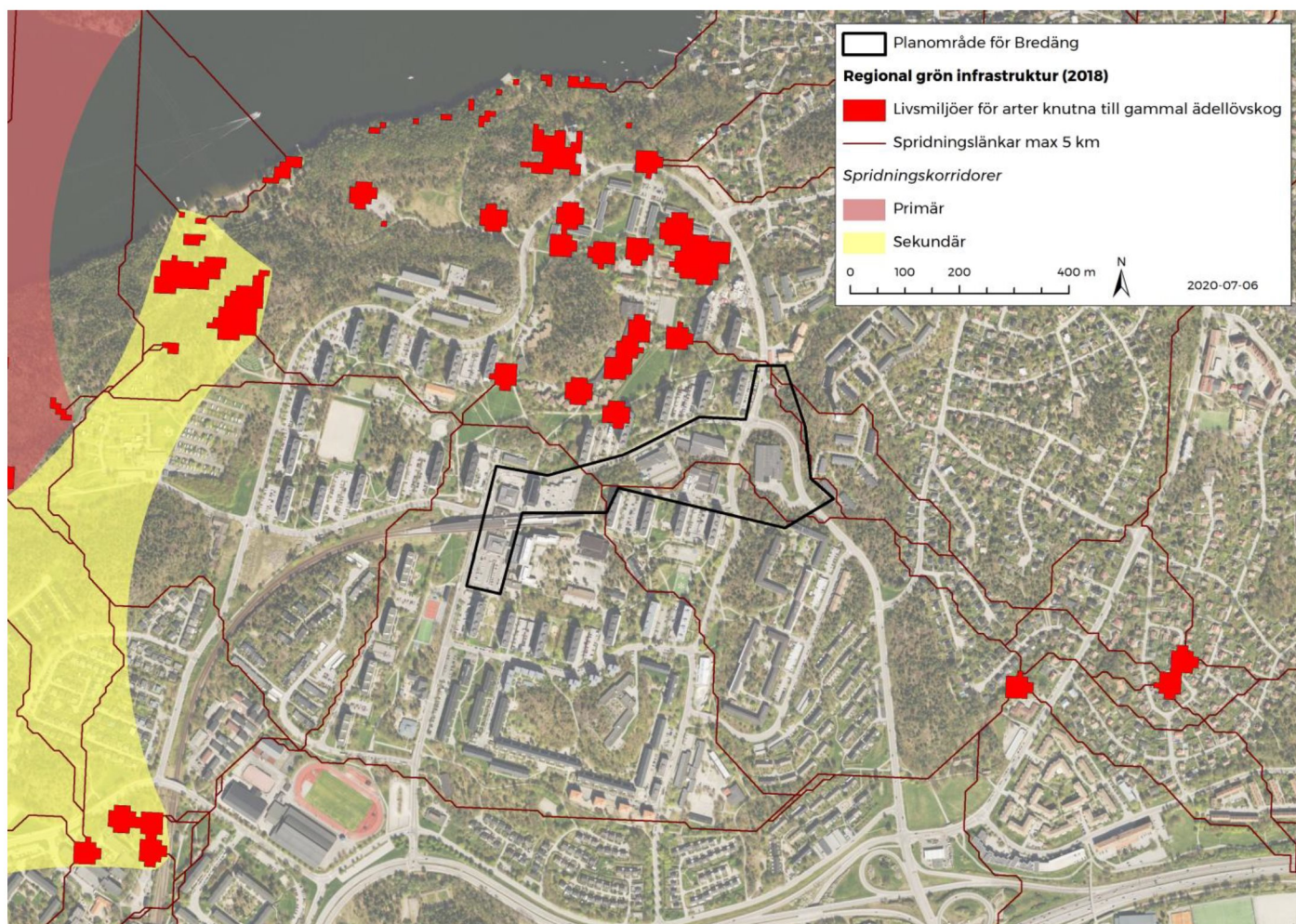
³ WSP 2020

Regional grön infrastruktur

Länsstyrelsen i Stockholm har publicerat en handlingsplan för länets arbete med grön infrastruktur⁴. I handlingsplanen presenteras ett kunskapsunderlag och olika förslag till åtgärder som behövs för att bibehålla och utveckla biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Ett av dessa kunskapsunderlag är regionala analyser av ekologiska samband för gammal ädellövskog och äldre barrskog och blandskog.

Det finns inga utpekade livsmiljöer för arter knutna till gammal ädellövskog inom planområdet (Figur 3). Det finns heller inga angränsande spridningskorridorer i närheten. Däremot finns ett par spridningslänkar som passerar genom området och sammanbinder livsmiljöer i nordvästlig-sydöstlig riktning.

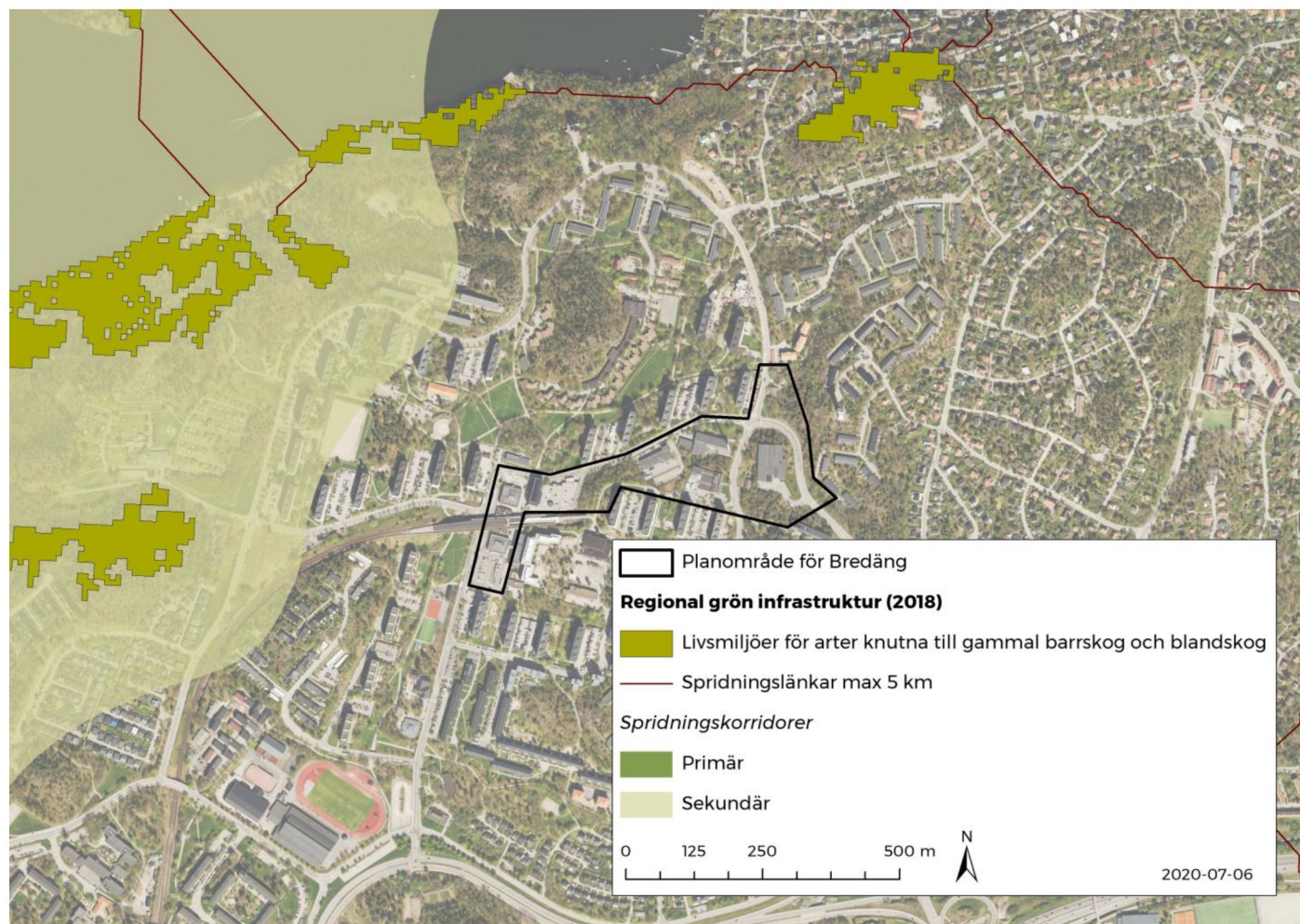

Figur 3. Planområdets förhållande till den regionala gröna infrastrukturen för arter knutna till gammal ädellövskog.

⁴ Länsstyrelsen i Stockholm 2018

Det finns varken några livsmiljöer, spridningslänkar eller spridningskorridorer för arter knutna till gammal barrskog och gammal blandskog enligt den regionala spridningsanalysen (Figur 4). Norr om planområdet är Sätterskogens naturreservat identifierat som en sekundär spridningskorridor för hela länet och ett flertal livsmiljöer samt spridningslänkar finns längs med Mälarens strand.

Figur 4. Planområdets förhållande till den regionala gröna infrastrukturen för arter knutna till gammal barrskog och blandskog.

ESBO och habitatnätverk

Ekologiskt särskilt betydelsefulla områden - ESBO

Miljöförvaltningen i Stockholms stad har arbetat med grön infrastruktur på olika sätt under en lång tid och har tagit fram flertalet kunskapsunderlag på kommunal nivå. Ett sådant underlag är de ekologiskt särskilt betydelsefulla områdena – ESBO.

ESBO – Ekologiskt särskilt betydelsefulla områden

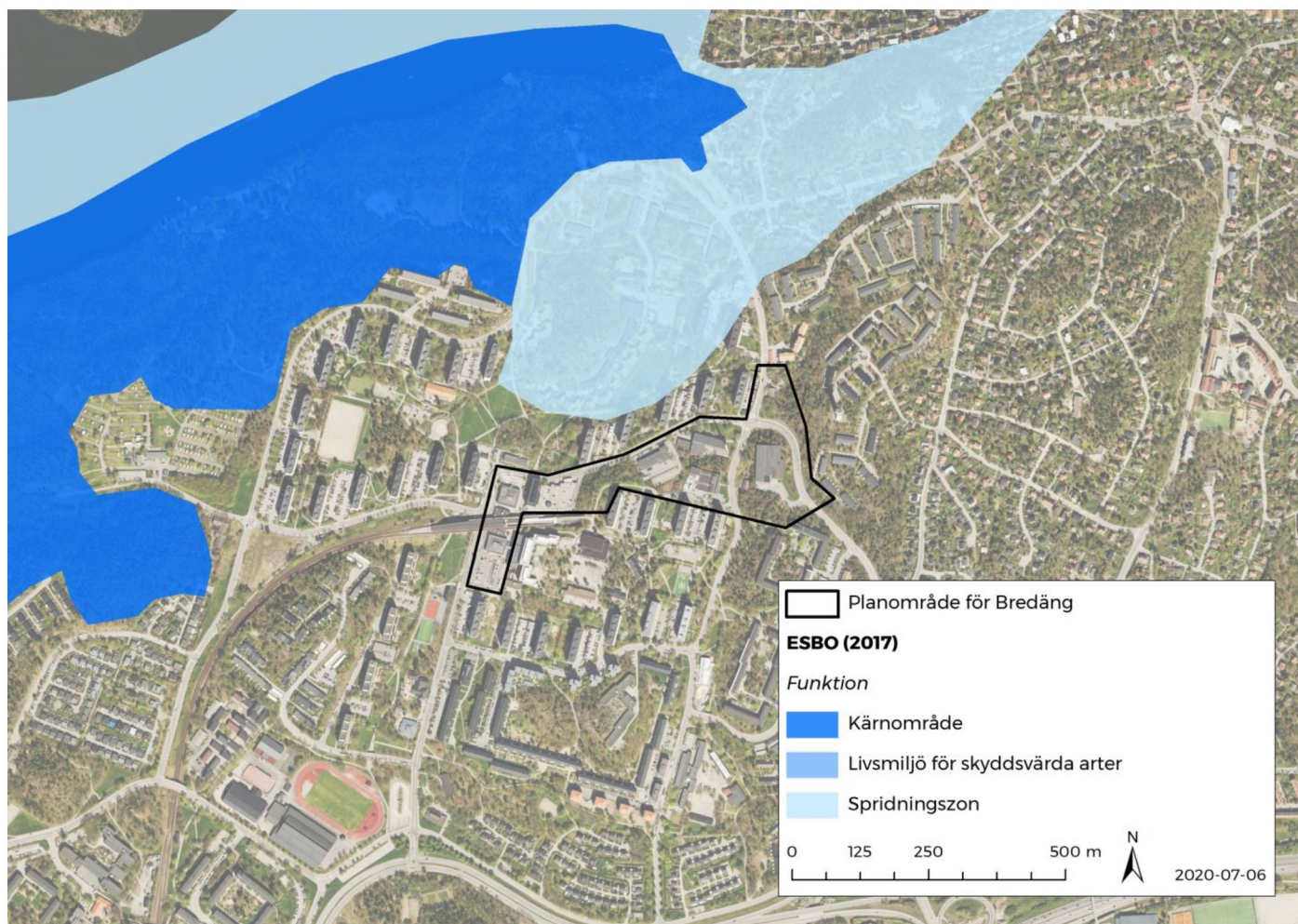
Miljöförvaltningen vid Stockholms stad har tidigare tagit fram en kartläggning över stadens ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO). ESBO utgör den viktigaste sammanhängande modellen för stadens biologiska mångfald och ekologiska infrastruktur. Observera att även områden som ligger utanför ESBO kan ha en viktig ekologisk funktion för arter lokalt, men på grund av isolerat läge har de inte inkluderats i kartläggningen.

ESBO-kartan ska endast användas som en signalkarta och bör inte läsas på en detaljerad nivå. Underlaget signalerar de ekologiska funktionerna på översiktlig och områdesnivå medan säkerhetsgraden är lägre på detaljplanenivå. För såväl områdes- som detaljplanenivå behöver fördjupade studier av respektive områdes förutsättningar göras utifrån aktuella befintliga ekologiska underlag samt fältstudier.

Läs mer om ESBO:

http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/mp15/4/ESBO_Bed%C3%B6mningsgrunder.pdf

Norr om planområdet finns en identifierad spridningszon som sammanbinder kärnområdet Sätterskogen med en livsmiljö för skyddsvärda arter vid namn Klubbacken (Figur 5). Denna ligger nordost om kartans utbredning.

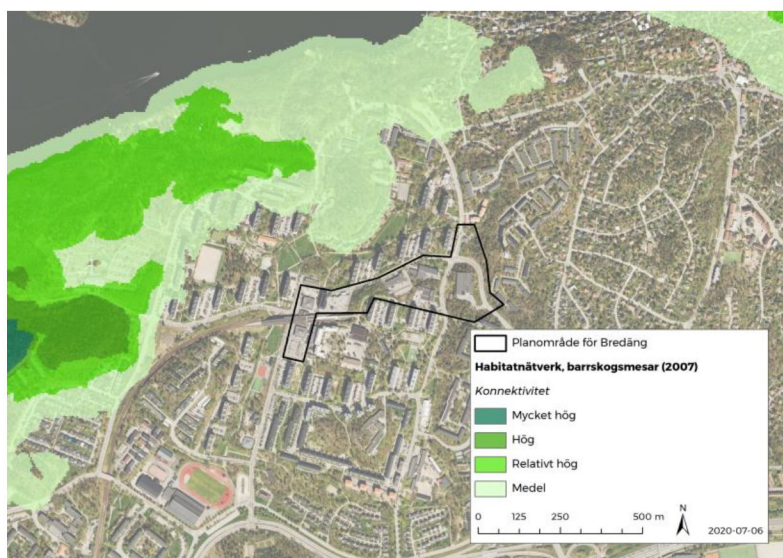
Figur 5. ESBO i förhållande till planområdet för Bredäng. Nordväst om planområdet ligger Sätterskogens naturreservat som klassificerats som ett kärnområde och norr om planområdet finns en identifierad spridningszon.

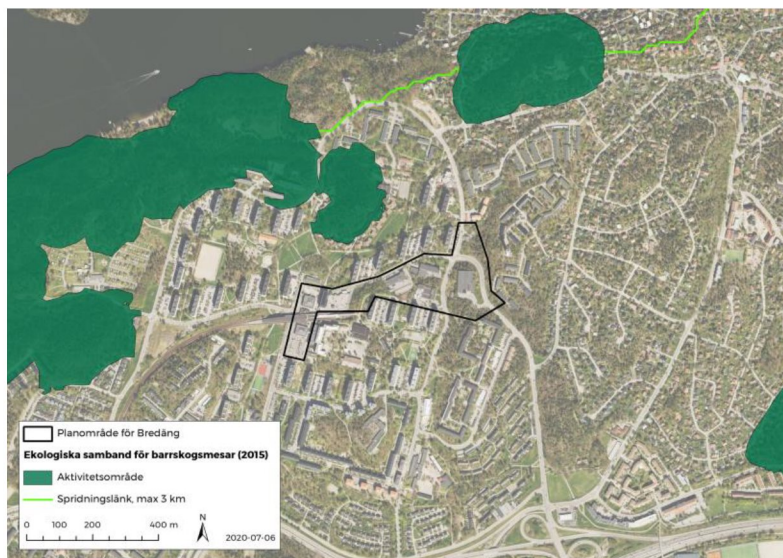
Habitatnätverk och ekologiska samband

Miljöförvaltningen har även arbetat med habitatnätverk för barrskogsmesar, ekvedlevande insekter och vanlig padda. Dessa underlag togs fram 2006⁵ och 2007⁶ och kompletterades sedan med en uppdaterad analys som Calluna tog fram 2015⁷. I följande kartor redovisas de olika habitatnätverken och de ekologiska sambanden (Figur 6-11).

De olika analyserna redovisar att det saknas livsmiljöer och spridningslänkar eller spridningskorridorer för barrskogsmesar och groddjur inom planområdet (Figur 6–9). För arter knutna till ädellövskog finns ett par passerande spridningslänkar, men inga livsmiljöer (Figur 10–11). Hos samtliga artgrupper finns de främsta komponenterna och sambanden i den gröna infrastrukturen norr om planområdet för Bredäng.

Figur 6. Habitatnätverk för barrskogsmesar i förhållande till planområdet. Källa: Mörtberg et al. (2007).

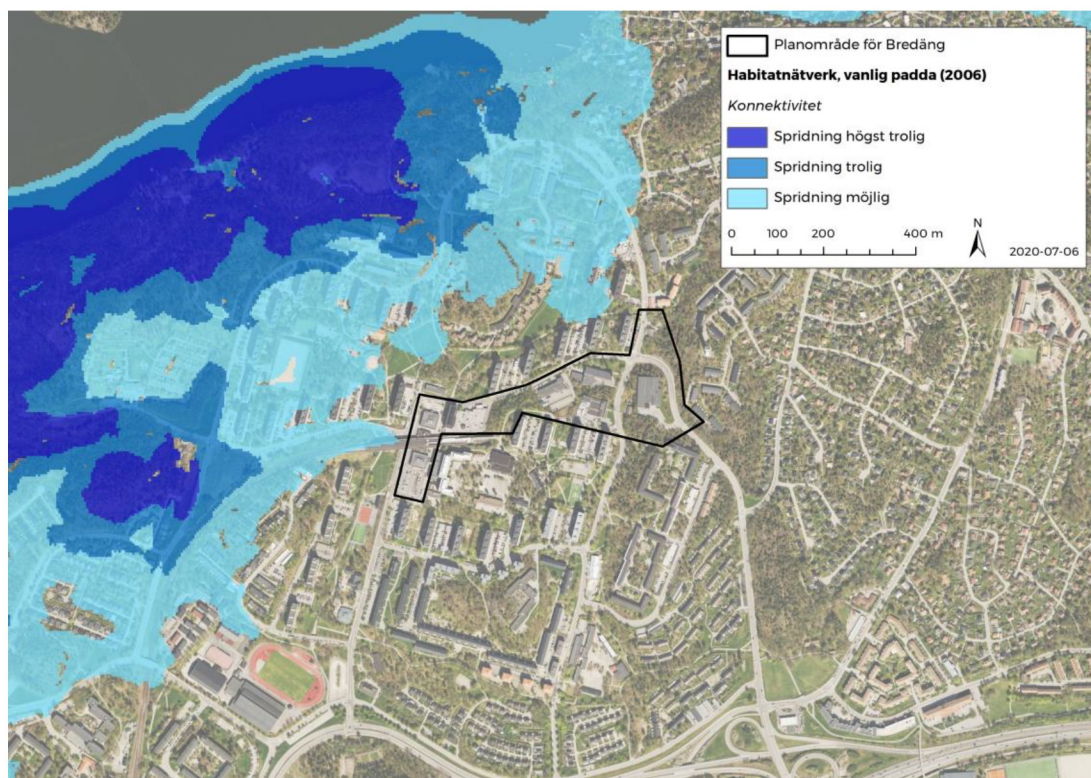
Figur 7. Ekologiska samband för barrskogsmesar i förhållande till planområdet. Källa: Calluna (2015).

⁵ Mörtberg et al. 2006

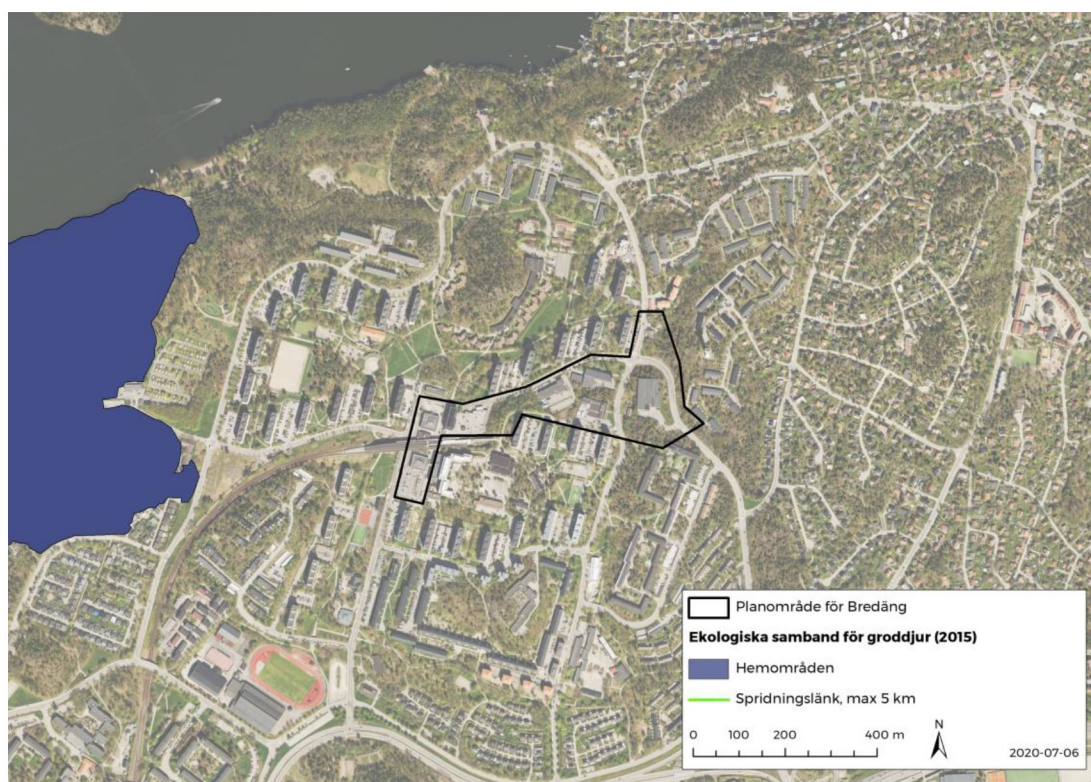
⁶ Mörtberg et al. 2007

⁷ Calluna 2015

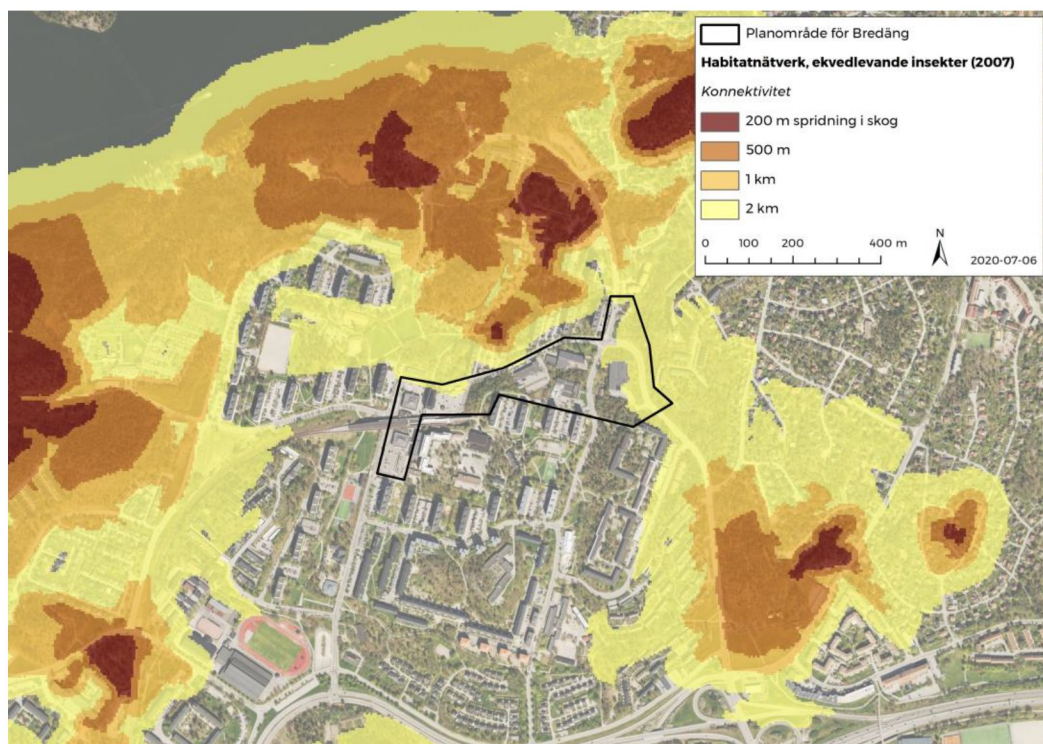

Figur 8. Habitatnätverk för vanlig padda i förhållande till planområdet. Källa: Mörtberg et al. (2006).

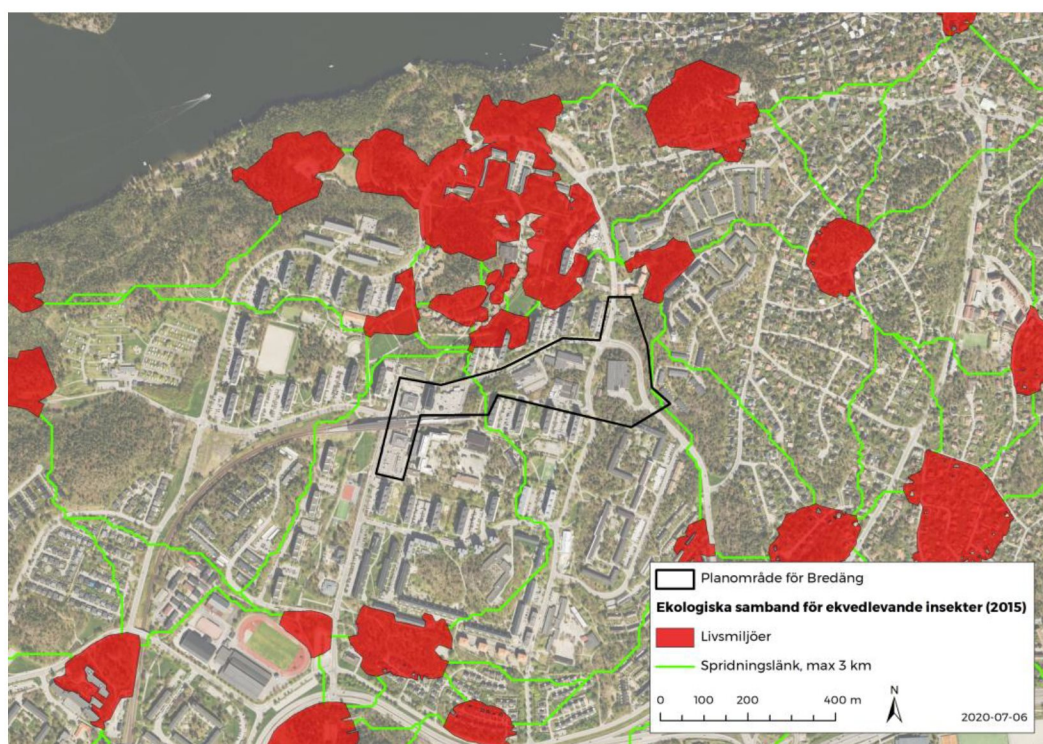

Figur 9. Ekologiska samband för groddjur i förhållande till planområdet. Källa: Calluna (2015).

Figur 10. Habitatnätverk för ekvedlevande insekter i förhållande till planområdet. Källa: Mörtberg et al. (2007).

Figur 11. Ekologiska samband för ekvedlevande insekter i förhållande till planområdet. Källa: Calluna (2015).

Metod

En kvalitativ analys av den gröna infrastrukturen och diverse spridningsanalyser har genomförts utifrån befintliga dataunderlag för planområdet i Bredäng. I denna analys görs en sammanställning av olika data som ingått i analysen och som sedan använts i en manuell tolkning för att avgränsa värdefulla områden och funktionella spridningssamband. Tolkningen har avgränsats till de ekologiska spridningssamband som Stockholms stad tidigare arbetat med: barrskogsmesar, ekvedlevande insekter och vanlig padda. Avslutningsvis ges en översiktlig bild av samtliga spridningssamband för analysområdet.

Kvalitativ spridningsanalys

De kvalitativa tolkningarna har gjorts med hjälp av Stockholms stads ortofoto från 2016 i kombination med befintliga dataunderlag. Sedan har livsmiljöer för arter knutna till gammal ek och till gammal tall digitaliserats i ett GIS-skikt. Baserat på livsmiljöernas omkringsliggande biotoper och avstånd till andra livsmiljöer har potentiella spridningslänkar digitaliserats. Resultatet visar hur de olika livsmiljöerna är sammankopplade i ett mindre landskapsutsnitt och var det eventuellt finns ekologiska samband som är viktiga att värna och beakta i det fortsatta planeringsarbetet.

Dataunderlag

De data som använts i den kvalitativa analysen är följande:

- Analys av ekologiska samband (Calluna 2015)
  - Barrskogsmesar
  - Ekvedlevande insekter
  - Vanlig padda
- Artobservationer av utvalda artgrupper (Artportalen 2020⁸) – en fullständig lista återges i bilaga 1.
  - Barrskogsmesar (svartmes, talltita, tofsmes)
  - Ekvedlevande insekter
  - Groddjur och andra våtmarksarter
  - Arter knutna till gammal tall (reliktbock och tallticka)
- Biotopdatabasen (Stockholms stad 2009)
- Habitatnätverk (Mörtberg et al. 2006 och 2007)
  - Barrskogsmesar
  - Ekvedlevande insekter
  - Vanlig padda
- Ekdatabasen (Stockholms stad 2017)
- ESBO (Stockholms stad 2017)
- Naturreservat (Naturvårdsverket 2020⁹)
- Naturvärden (Skogsstyrelsen 2020¹⁰)
- Nyckelbiotoper (Skogsstyrelsen 2020)
- Ortofoto (Stockholms stad 2016)
- Regional grön infrastruktur (Länsstyrelsen 2018)
- Skyddsvärda träd och skyddsvärda trädmiljöer (Länsstyrelsen 2016)

⁸ www.artportalen.se

⁹ <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

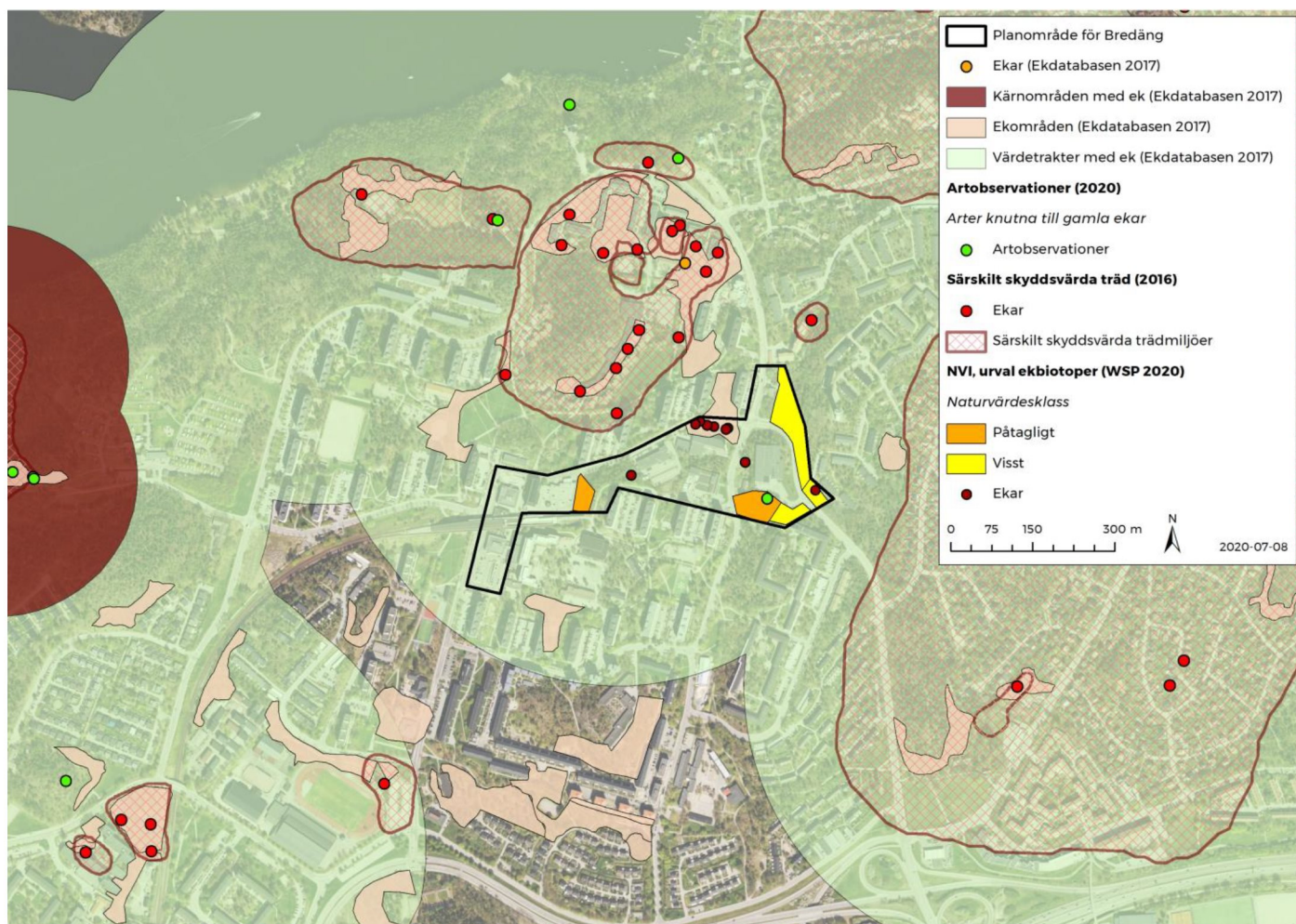
¹⁰ <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor/>

Resultat

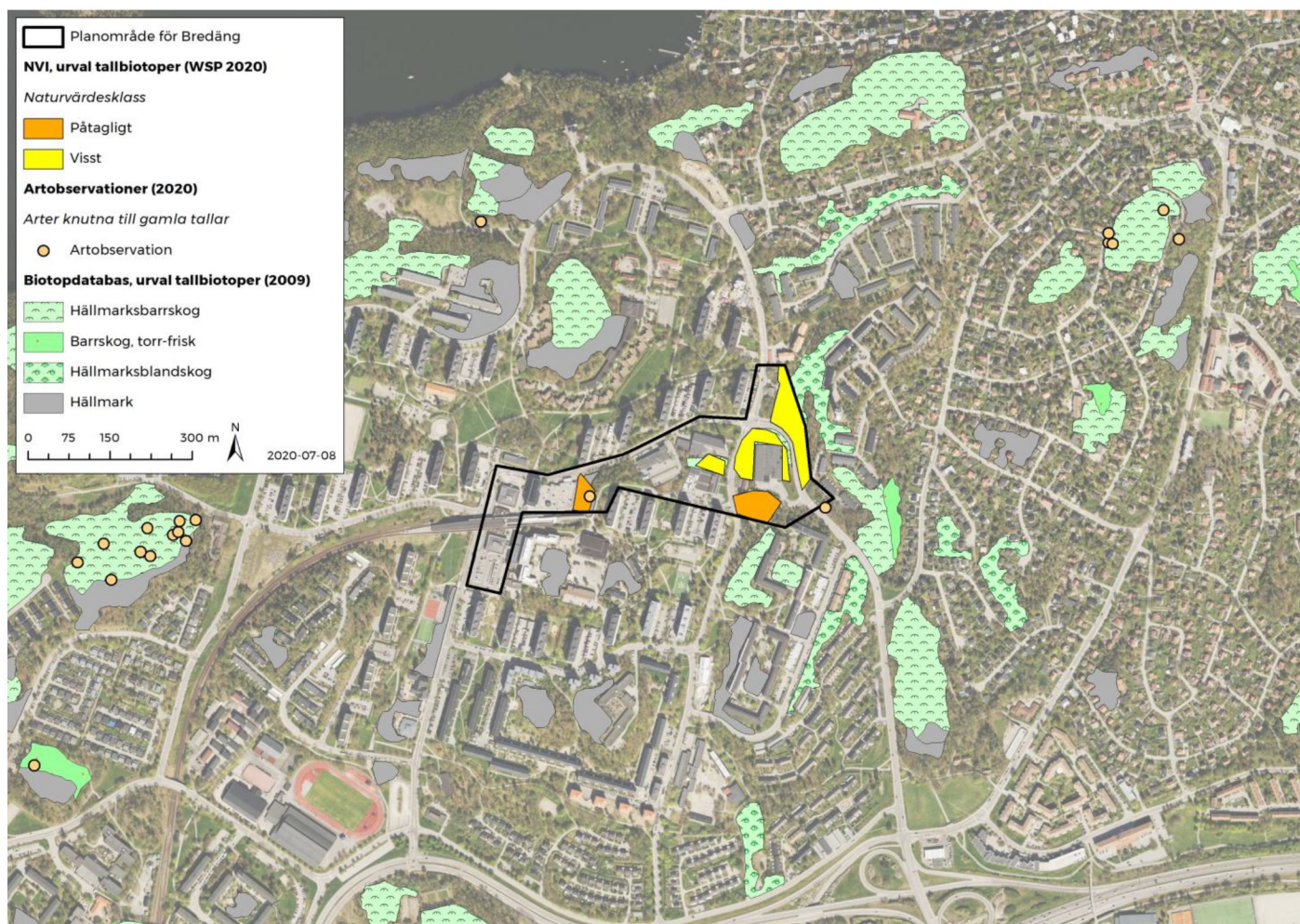
Sammanfattande bedömning utifrån befintliga dataunderlag

Utifrån tidigare dataunderlag fyller naturmiljön inom planområdet för Bredäng inte någon särskilt betydelsefull landskapsekologisk funktion i den gröna infrastrukturen för vare sig groddjur eller för arter knutna till gammal barrskog och blandskog. Däremot finns det diverse spridningssamband för arter knutna till gammal ädellövskog vilka anses vara särskilt viktiga att beakta (Figur 11). Detta bekräftas även av den naturvärdesinventering som genomförts och som framhåller att områdets ekar är betydelsefulla för konnektiviteten inom och i anslutning till planområdet. Lokalt förekommer dessutom naturvärden knutna till gamla tallar och gles tallskog (Figur 12).

Figur 12. Karta över olika naturvärden och artobservationer knutna till gammal ek.

Figur 13. Karta över olika naturvärden, biotoper och artobservationer knutna till gammal tall.

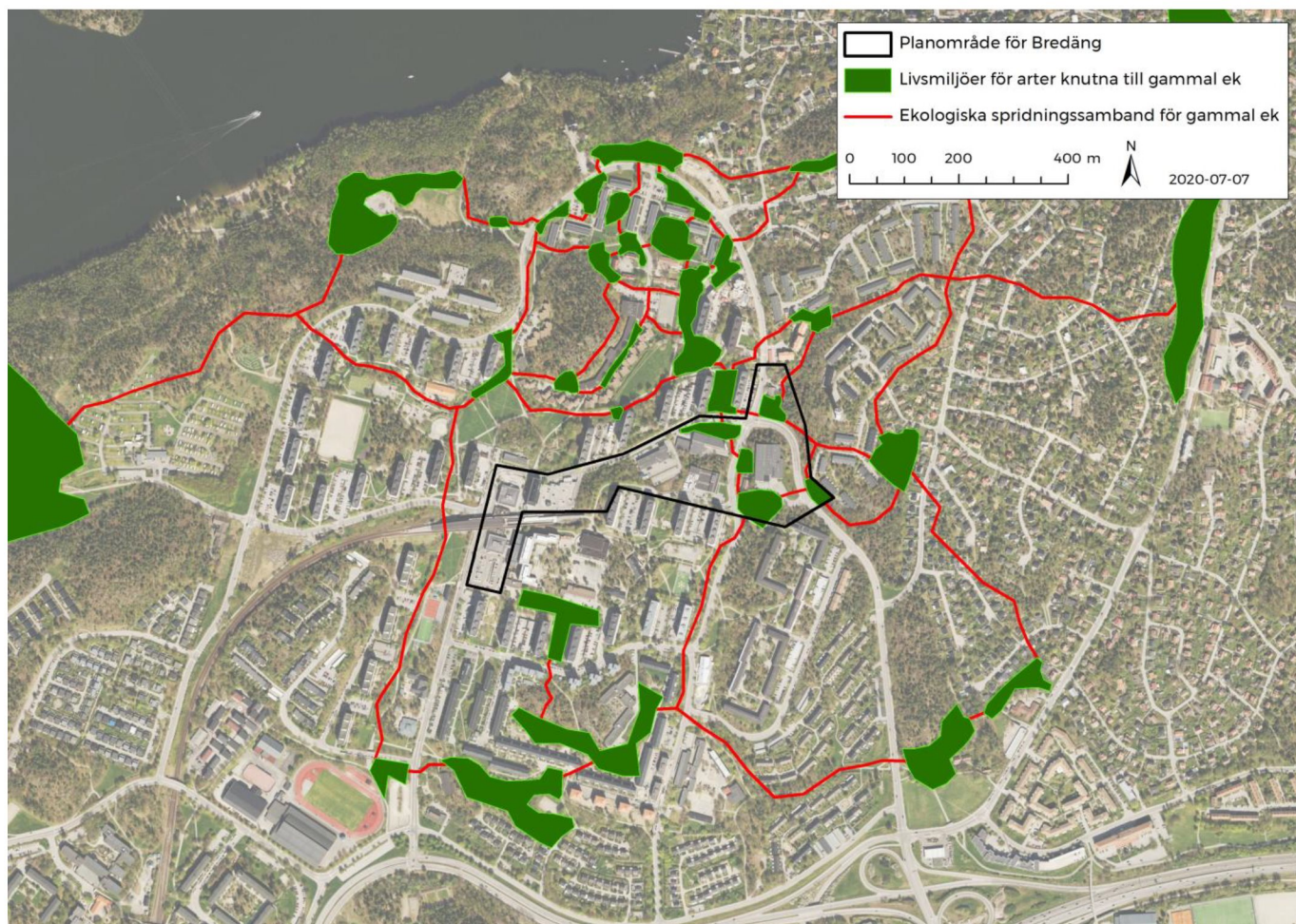

Kvalitativa spridningsanalyser

Utifrån de föregående två kartorna med samlade naturvärden, biotoper och artobservationer, samt tidigare redovisade habitatnätverk samt ekologiska samband har två kvalitativa spridningsanalyser av ekologiska samband för arter knutna till gammal ek och gammal tall genomförts.

Ekologiska samband av gammal ek och gammal ädellövskog

Resultatet av den kvalitativa spridningsanalysen för arter knutna till gammal ek och gammal ädellövskog visar att de främsta spridningssambanden finns i planområdets östra delar (Figur 14). Dessa nord-sydliga och öst-västliga samband bör värnas och utvecklas för att bibehålla en landskapsekologisk funktionalitet för arter som är knutna till gamla ekar.

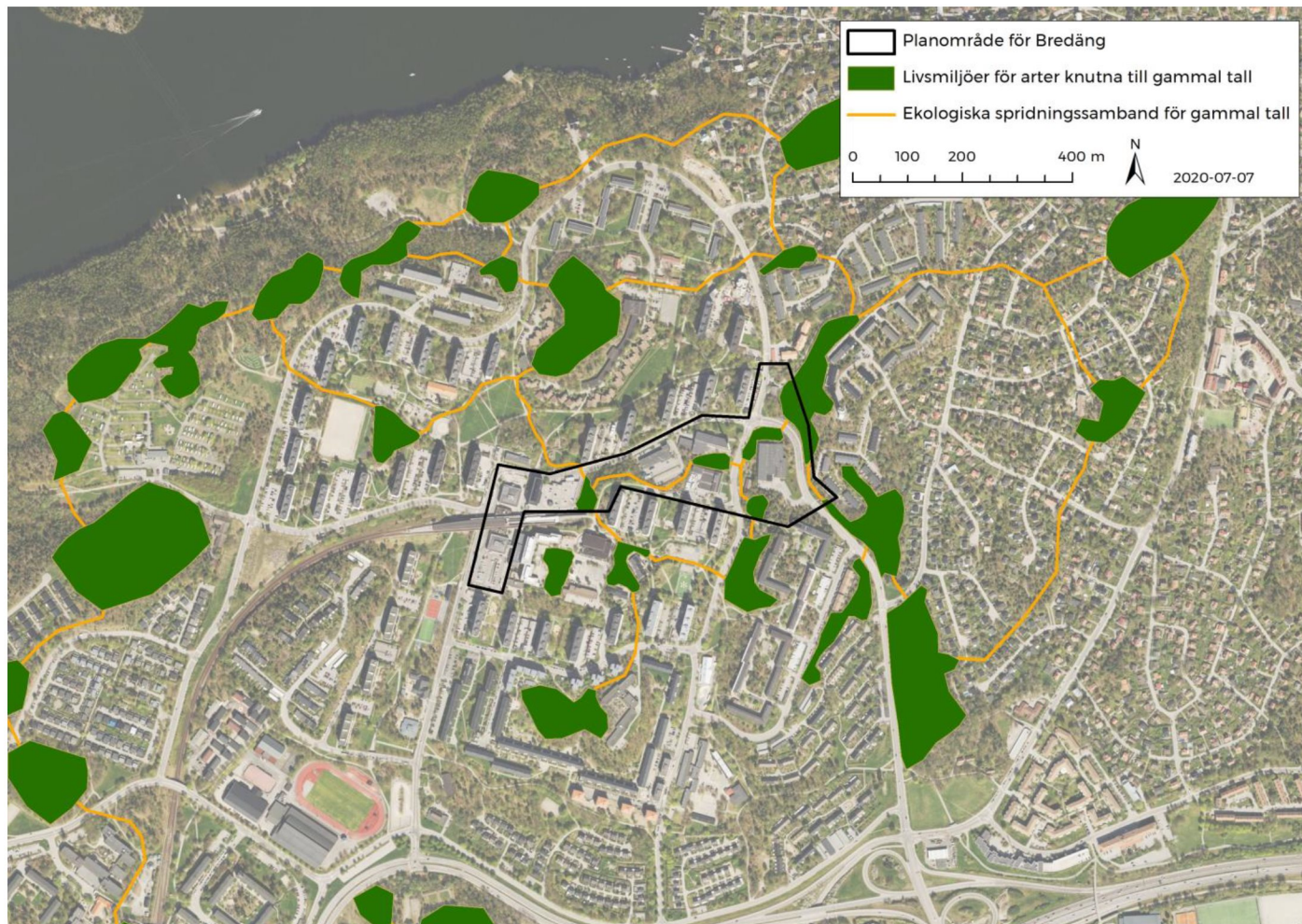

Figur 14. Kvalitativ spridningsanalys för arter knutna till gammal ek och gammal ädellövskog.

Ekologiska samband av gammal tall och gammal tallskog

Resultatet av den kvalitativa spridningsanalysen för arter knutna till gammal tall och gammal tallskog visar också att de främsta spridningssambanden finns i planområdets östra delar (Figur 15). Dessa nord-sydliga och framför allt öst-västliga samband bör värnas och utvecklas för att bibehålla en landskapsekologisk funktionalitet för arter som är knutna till gamla tallar.

Figur 15. Kvalitativ spridningsanalys för arter knutna till gammal tall och gammal tallskog.

Slutsatser och rekommendationer

Generellt sett har de olika biotoperna inom planområdet liten betydelse för den landskapsekologiska konnektiviteten i stort. Det finns andra områden utanför planområdet som är betydligt mer viktiga att bevara och värna för att bibehålla den gröna infrastrukturen vid ny stadsutveckling. Eftersom planarbetet för Bredäng är i ett tidigt skede finns det dock goda möjligheter att prioritera bevarande av lokala naturvärden, dvs områden som klassificerats med påtagligt naturvärde, gamla ekar och gamla tallar med betydelse för de ekologiska samband som identifierats inom planområdet. De mest värdefulla områdena för den gröna infrastrukturen och den lokala biologiska mångfalden påträffas i planområdets östra delar. Baserat på resultatet av naturvärdesinventeringen och de kvalitativa spridningsanalyserna är det rekommenderat att i det fortsatta planarbetet genomföra följande kompletterande utredningar:

- Trädmätning av träd inom planområdet.
- Fördjupad artinventering av vedlevande insekter på tall inom utpekade områden.

Referenser

Calluna, 2015. Kartläggning av ekosystemtjänster i Stockholms stad. URL:

<http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/tema/natur/Ekosystemtj%C3%A4nster/Calluna-Ekosystemtj%C3%A4nster-Stockholm-Slutrapport-2015.pdf> 2020-07-07

Länsstyrelsen i Stockholm, 2018. Grön infrastruktur. Handlingsplan för Stockholms län. URL:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.35db062616a5352a22a21fa1/1560332365801/R2019-12%20Gr%C3%B6n%20infrastruktur-Handlingsplan.pdf> 2020-06-22

Länsstyrelsen i Stockholm, 2016. Särskilt skyddsvärda träd i Stockholms län. URL:

<https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2016/sarskilt-skyddsvarda-trad-i-stockholms-lan.html> 2020-07-06

Mörtberg, U., Zetterberg, A. & Gontier, M. 2007. Landskapsekologisk analys i Stockholms stad: Habitatnätverk för eklevande arter och barrskogsarter. Miljöförvaltningen, Stockholms stad. URL:

http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/tema/natur/Habitatverktyg_ek_barrskogsarter_2008.pdf 2020-07-07

Mörtberg, U., Zetterberg, A. & Gontier, M. 2006. Landskapsekologisk analys för miljöbedömning: Metodutveckling med groddjur som exempel. Miljöförvaltningen, Stockholms stad. URL:

<https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=93813> 2020-07-07

Stockholms stad, 2020. Centrala Bredäng. URL: <https://vaxer.stockholm/projekt/centrala-bredang/> 2020-07-06

WSP, 2020. Naturvärdesinventering i Bredäng. På uppdrag av Stockholms stad.

Bilagor

Bilaga 1. Urval arter och artobservationer

Latinskt namn	Svenskt namn	Biotop
<i>Allecula morio</i>	Gulbent kamklobagge	Gammal ek
<i>Allochernes wideri</i>	Rötträsklokrypare	Gammal ek
<i>Ampedus cardinalis</i>	Kardinalfärgad rödrock	Gammal ek
<i>Ampedus hjorti</i>	Rödpalpad rödrock	Gammal ek
<i>Ampedus nigroflavus</i>	Orange rödrock	Gammal ek
<i>Ampedus praeustus</i>	Svartspetsad rödrock	Gammal ek
<i>Anitys rubens</i>	(grupp trägnagare)	Gammal ek
<i>Anthrenochernes stellae</i>	Hålträdslokrypare	Gammal ek
<i>Colydium filiforme</i>	(grupp barkbaggar)	Gammal ek
<i>Corticeus fasciatus</i>	Brokig barksvarthbagge	Gammal ek
<i>Cryptophagus fallax</i>	(grupp fuktbaggar)	Gammal ek
<i>Cryptophagus labilis</i>	(grupp fuktbaggar)	Gammal ek
<i>Cryptophagus micaceus</i>	Bålgetingfuktbagge	Gammal ek
<i>Cryptophagus quercinus</i>	Rödbrun fuktbagge	Gammal ek
<i>Dorcatoma chrysomelina</i>		Gammal ek
<i>Dorcatoma flavicornis</i>	Bred tickgnagare	Gammal ek
<i>Dryocoetes villosus</i>	Ekbarkborre	Gammal ek
<i>Epuraea guttata</i>	(grupp glansbaggar)	Gammal ek
<i>Fistulina hepatica</i>	Oxtungssvamp	Gammal ek
<i>Gnorimus nobilis</i>	Ädelguldbagge	Gammal ek
<i>Grifola frondosa</i>	Korallticka	Gammal ek

<i>Grynocharis oblonga</i>	Avlåång flatbagge	Gammal ek
<i>Haploglossa gentilis</i>	(grupp kortvingar)	Gammal ek
<i>Hypulus quercinus</i>	Ekbrunbagge	Gammal ek
<i>Ischnomera cinerascens</i>	Matt blombagge	Gammal ek
<i>Laetiporus sulphureus</i>	Svavelticka	Gammal ek
<i>Larca lata</i>	Gammelekklokrypare	Gammal ek
<i>Lasius brunneus</i>	Träjordmyra (Brun trädmyra)	Gammal ek
<i>Liocola marmorata</i>	Brun guldbagge	Gammal ek
<i>Lucanus cervus</i>	Ekoxe	Gammal ek
<i>Lymexylon navale</i>	Skeppsvarvsfluga	Gammal ek
<i>Mycetochara humeralis</i>	Mindre svampklobagge	Gammal ek
<i>Mycetophagus piceus</i>	Ljusfläckig vedsvampbagge	Gammal ek
<i>Nemadus colonoides</i>	(grupp åtelbaggar)	Gammal ek
<i>Pentaphyllus testaceus</i>	Ekmulmbagge	Gammal ek
<i>Plagionotus detritus</i>	Bredbandad ekbarkbock	Gammal ek
<i>Plegaderus caesus</i>	(grupp stumpbaggar)	Gammal ek
<i>Prionychus ater</i>	Kolsvart kamklobagge	Gammal ek
<i>Procræus tibialis</i>	Smalknäppare	Gammal ek
<i>Pseudocistela ceramoides</i>	Orangevingad kamklobagge	Gammal ek
<i>Synanthedon vespiformis</i>	Getinglik glasvinge	Gammal ek
<i>Tetratoma fungorum</i>	Blåvingad lövsvampbagge	Gammal ek
<i>Vespa crabro</i>	Bålgeting	Gammal ek
<i>Xyleborus monographus</i>	Plattad lövvedborre	Gammal ek

<i>Nothorhina muricata</i>	Reliktbock	Gammal tall
<i>Phellinus pini</i>	Tallticka	Gammal tall
<i>Periparus ater</i>	Svartmes	Gammal barrskog
<i>Poecile montanus</i>	Talltita	Gammal barrskog
<i>Lophophanes cristatus</i>	Tofsmes	Gammal barrskog
<i>Bufo bufo</i>	Vanlig padda	Småvatten och våtmarker
<i>Rana temporaria</i>	Vanlig groda	Småvatten och våtmarker
<i>Triturus cristatus</i>	Större vattensalamander	Småvatten och våtmarker
<i>Lissotriton vulgaris</i>	Mindre vattensalamander	Småvatten och våtmarker
<i>Rana arvalis</i>	Åkergroda	Småvatten och våtmarker